

Sygn. akt V ACz 102/21

POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku V Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Elżbieta Milewska – Czaja

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2022 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Szczecinku
działającego

jako reprezentant grupy

przeciwko Bankowi BPH Spółce Akcyjnej w Gdańsku

o ustalenie ewentualnie o ukształtowanie

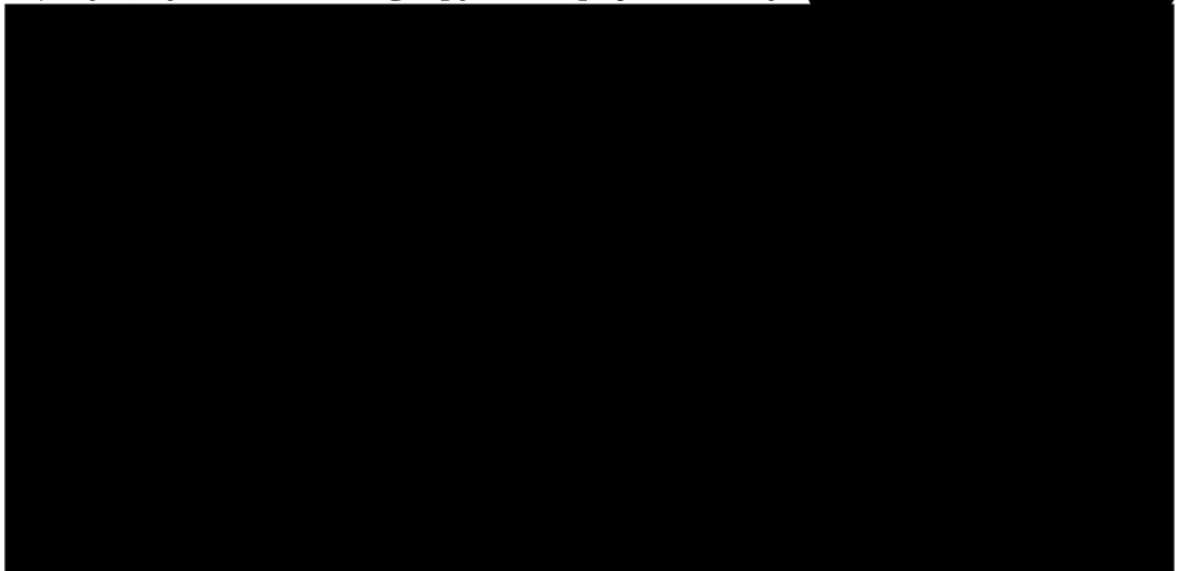
na skutek zażalenia powoda i pozwanego

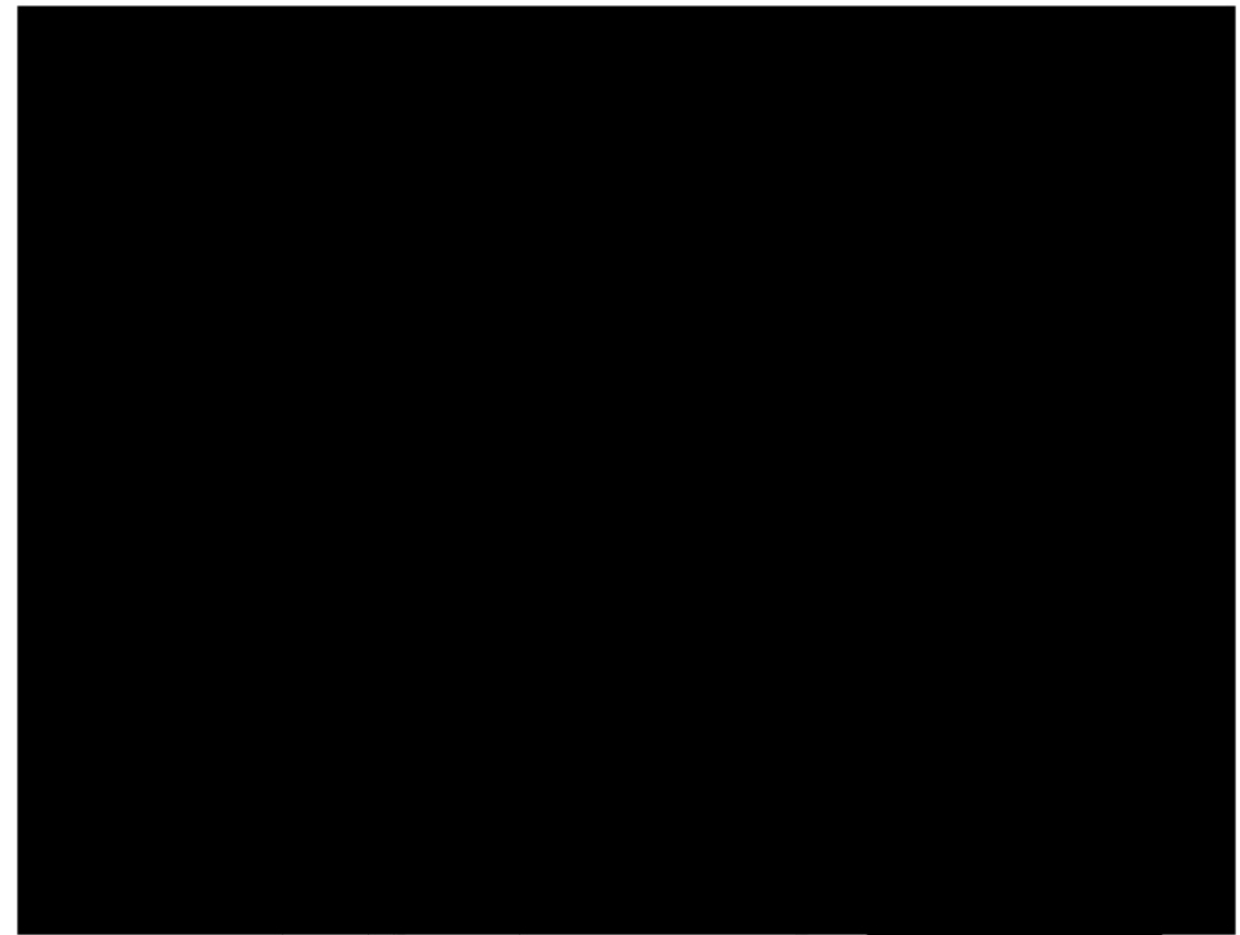
na rozstrzygnięcia zawarte w punktach II (drugim) i III (trzecim)
postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 11 września 2020 r.,
sygn. akt I C 245/15

postanawia:

1. Zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie II(drugim) w ten sposób, że:

- a) wyeliminować z jego treści podział na podgrupy;
- b) wyłączyć ze składu grupy następujące osoby:

c) uwzględnić w składzie grupy następujące osoby: [redacted]

2. Uchylić zaskarżone postanowienie w pkt II(drugim) wobec następujących osób: [redacted]

3. Umorzyć postępowanie zażaleniowe w części dotyczącej [redacted]

4. Oddalić zażalenie powoda w pozostałym zakresie;

5. Oddalić zażalenie pozwanego w pozostałym zakresie.

SSA Elżbieta Milewska - Czaja

Sygn. akt V ACz 102/21

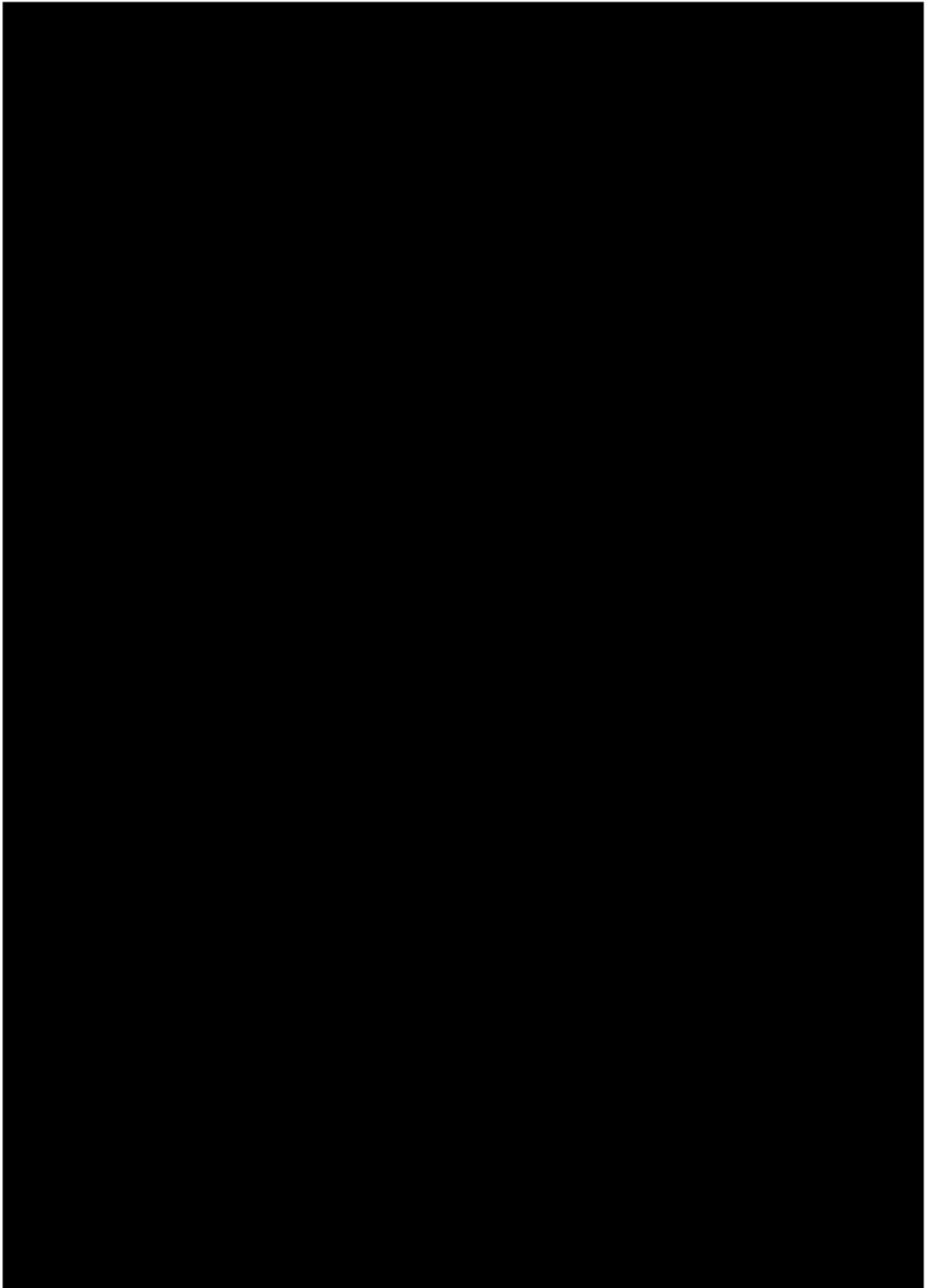
Uzasadnienie

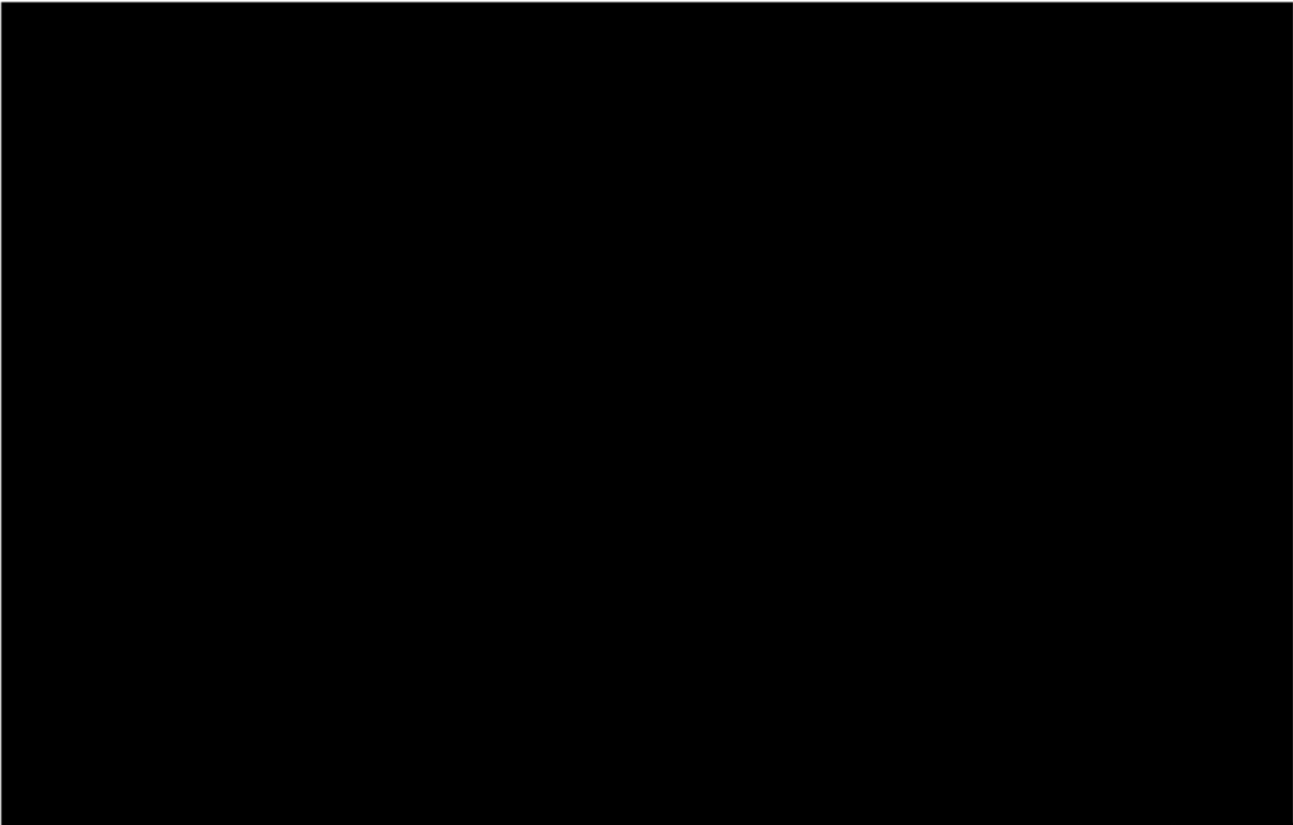
Postanowieniem z dnia 11 września 2020 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku, sygn. akt I C 245/15, oddalił wniosek pozwanego o zawieszenie postępowania (pkt I), na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym ustalił, że w skład grupy reprezentowanej przez Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Szczecinku wchodzi następujące osoby (pkt II) :

a) podgrupa 1 (pierwsza):

1.

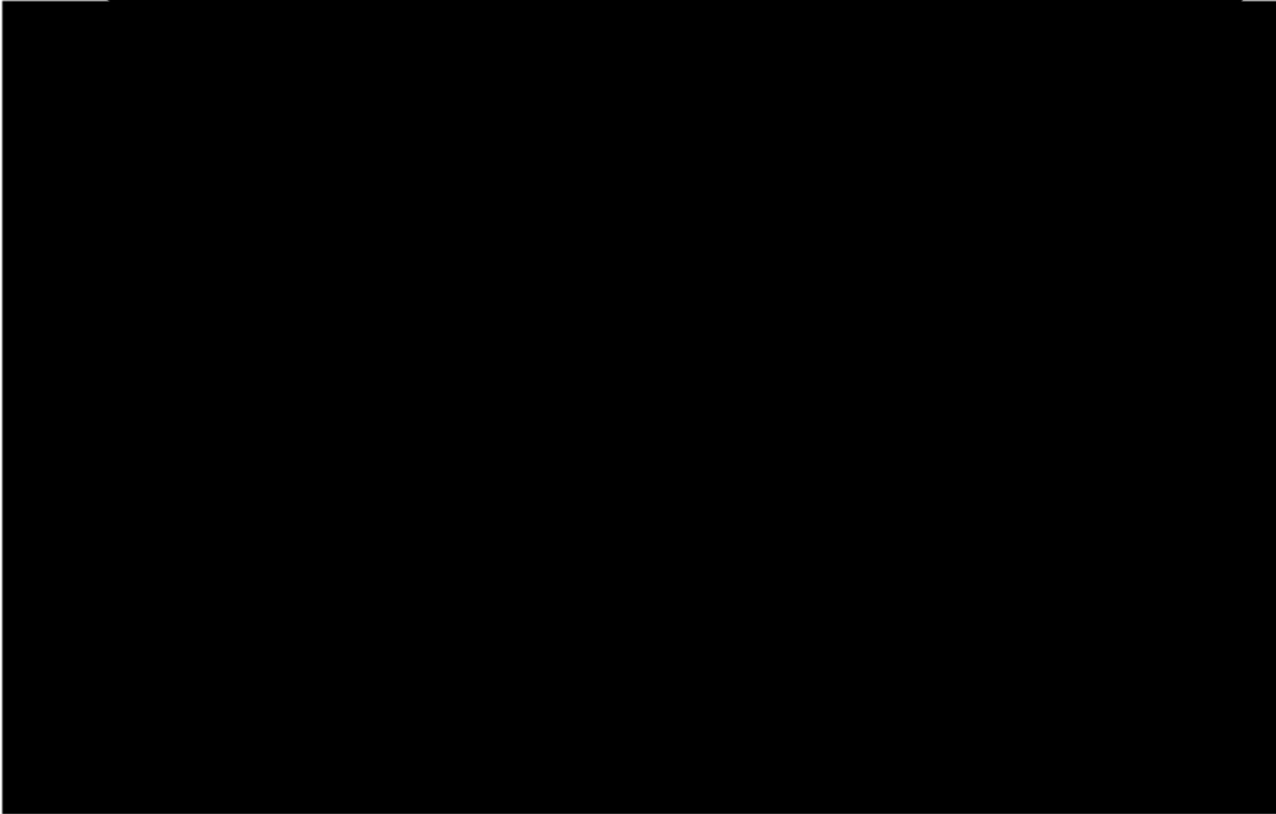

216.

b) podgrupa 2 (druga):

217.

272.

III. odmówił statusu członka grupy następującym osobom:

1.

19.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o ustalenia i rozważania zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia.

Zażalenie na wskazane powyżej postanowienie wywiódł pozwany zaskarżając je w części, tj. w zakresie punktu II.

Zaskarżonemu postanowieniu pozwany zarzucił naruszenie:

- 1) art. 11 ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 17 ust. 1 zd. 1 u.d.r.p.g. poprzez przyjęcie, że dopuszczalne było przystąpienie do grupy nowych osób w okresie od złożenia pozwu do opublikowania ogłoszenia o wszczęciu postępowania grupowego oraz uznanie za skuteczne oświadczeń o przystąpieniu do grupy złożonych z naruszeniem terminu zawitego do składania takich oświadczeń, pomimo że zgodnie z art. 11 ust. 2 pkt 3 u.d.r.p.g. przystąpienie do grupy przez osoby, których oświadczenia o przystąpieniu do grupy nie zostały załączone do pozwu (art. 6 ust. 2 u.d.r.p.g.), jest możliwe w terminie zawitym, biegnącym od daty ogłoszenia;
- 2) art. 233 § 1 oraz art. 244 § 1 k.p.c. w zw. z art. 24 ust. 1 u.d.r.p.g., a także art. 33 zd. 1 i art. 38 ust. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (odpowiednio art. 16 art. 1 zd. 1 i art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy) w zw. z art. 234 k.p.c. w zw. z art. 24 ust. 1 u.d.r.p.g. poprzez błędną ocenę

zebranego materiału oraz pominięcie mocy dowodowej dokumentów urzędowych w postaci wydruków z Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej („CEIDG”) i domniemania prawdziwości danych wpisanych w CEIDG, skutkujące błędnym ustaleniem, że umowy kredytu członków grupy wskazanych przez pozwanego, nie zostały bezpośrednio w związku z ich działalnością gospodarczą lub zawodową, pomimo, że osoby te zawarły umowy kredytu bezpośrednio w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą lub zawodową, tj. w celu nabycia nieruchomości dla potrzeb prowadzenia w niej działalności gospodarczej lub zawodowej;

3) art. 22(1) k.c. i art. 17 ust. 1 w zw. z art. 1 ust. 2 u.d.r.p.g. poprzez uwzględnienie w składzie grupy osób, które nie są konsumentami i nie korzystają z ochrony konsumenckiej, ponieważ:

(i) zawarły sporne umowy kredytu bezpośrednio w związku z działalnością gospodarczą, a mianowicie w celu sfinansowania nabycia nieruchomości przeznaczonej do prowadzenia w niej działalności gospodarczej przez te osoby, lub:

(ii) prowadziły działalność gospodarczą lub zawodową w zakresie udzielania lub pośredniczenia w udzielaniu kredytów hipotecznych;

4. art.17 ust. 1 u.d.r.p.g. w zw. z art. 189 k.p.c. w zw. z art. 24 ust. 1 u.d.r.p.g. poprzez uwzględnienie w składzie grupy kredytobiorców, którzy zawarli umowę kredytu wspólnie z innymi współkredytobiorcami, którzy nie przystąpili do grupy, podczas gdy ze względu na żądanie pozwu ustalenia nieistnienia lub nieważności umów kredytu (ewentualnie braki związania określonymi postanowieniami tych umów) w niniejszym postępowaniu, muszą wystąpić wszyscy współkredytobiorcy, jako osoby wchodzące w skład wielopodmiotowej strony umowy kredytu, co wyklucza możliwość udziału w postępowaniu jako członków grupy tylko niektórych współkredytobiorców;

5. art. 17 ust. 1 u.d.r.p.g. w zw. z art. 72 § 2 k.p.c. w zw. z art.24 ust. 1 u.d.r.p.g. poprzez uznanie, że po stronie kredytobiorców, którzy wspólnie zawarli umowę kredytu, nie występuje współuczestnictwo konieczne w zakresie żądania pozwu ustalenia nieistnienia lub nieważności umów kredytu (ewentualnie braku związania określonymi postanowieniami tych

umów), podczas gdy postępowanie w przedmiocie takiego żądania, może toczyć się wyłącznie z udziałem wszystkich współkredytobiorców;

6. art. 2 ust. 3 u.d.r.p.g. oraz art. 189 k.p.c. i art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 24 ust. 1 u.d.r.p.g. poprzez błędne uznanie, że przedmiotem żądania w niniejszej sprawie jest ustalenie odpowiedzialności w rozumieniu art. 2 ust. 3 u.d.r.p.g., podczas gdy żądania pozwu w niniejszej sprawie, nie dotyczą ustalenia odpowiedzialności, a ustalenia nieistnienia lub nieważności umów kredytu (ewentualnie braku związania określonymi postanowieniami tych umów) i są oparte na art. 189 k.p.c., a ponadto niniejsza sprawa nie jest sprawą o roszczenia pieniężne;

7. art. 17 ust. 1 zd. 1 w zw. z art. 1 ust. 2 u.d.r.p.g. poprzez uwzględnienie w składzie grupy osób, które spłacały kredyt bezpośrednio w CHF lub zawarły aneksy dotyczące zasad ustalania kursów walut, pomimo, że okoliczności te potwierdzają w szczególności wolę utrzymania indeksacji kredytów do CHF, co pozostaje w sprzeczności z żądaniem pozwu ustalenia nieistnienia lub nieważności umów kredytu (ewentualnie braku związania określonymi postanowieniami tych umów);

8. art. 2 ust. 1 oraz art. 2 ust. 2 u.d.r.p.g. poprzez podział członków grupy na podgrupy, podczas gdy przepisy u.d.r.p.g. nie dają podstaw do podziału członków grupy na podgrupy z urzędu przez Sąd i pozostawiają inicjatywę procesową w tym zakresie powodowi, a ponadto zgodnie z art. 2 ust. 2 u.d.r.p. podział na podgrupy służy ujednoliceniu roszczeń pieniężnych, podczas gdy roszczenia pieniężne nie są przedmiotem niniejszej sprawy.

W oparciu o w/w zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez wyłączenie ze składu grupy osób, których dotyczą zarzuty co do członkostwa w grupie złożone przez pozwanego w toku postępowania w niniejszym zażaleniu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz o zasądzenie na rzecz pozwanego od powoda zwrotu kosztów postępowania wywołanego niniejszym zażaleniem, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Powyższe postanowienie zaskarżył zażaleniem powód w części, tj. w zakresie jego punktów II i III.

Zaskarżonemu postanowieniu powód zarzucił naruszenie art. 12 w zw. z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2019 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 446), przez błędną wykładnię i przyjęcie, że wskazane w punkcie III zaskarżonego postanowienia osoby, nie posiadają statusu członka grupy w przedmiotowym postępowaniu.

W oparciu o powyższy zarzut powód wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w punkcie II poprzez zmianę składu grupy i nadanie statusu członka grupy następującym osobom: [REDACTED]

[REDACTED] oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie powoda pozwany wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Na wstępie rozważań należy wskazać, że z uwagi na złożenie oświadczeń o wystąpieniu z grupy po wydaniu zaskarżonego postanowienia przez nowe osoby Sąd Apelacyjny wyłączył z jej składu osoby wymienione w pkt 1 b). sentencji postanowienia. O powyższym orzeczono na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. w zw. z art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 16 marca 2020 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz. U. 2020. 446 j.t.).

Mając na uwadze podniesione przez pozwanego w treści zażalenia wątpliwości związane z uwzględnieniem przez Sąd I instancji w grupie osoby [REDACTED] bez wyjaśnienia lub podania danych umożliwiających weryfikację tożsamości przedmiotowej osoby Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone postanowienie co do tej osoby. Niewątpliwie dla prawidłowego ustalenia składu grupy niezbędne jest ustalenie, od kogo pochodzi oświadczenie o wystąpieniu z grupy z dnia 12 kwietnia 2018 r. W

konsekwencji to w gestii Sądu Okręgowego winno leżeć zbadanie i wyjaśnienie kwestii tożsamości [REDAKTOWANO] który złożył oświadczenie o wystąpieniu z grupy jak również ustalenie tożsamości [REDAKTOWANO] który zdaniem Sądu I instancji winien przynależeć do grupy dochodzącej roszczeń w niniejszym postępowaniu. Rolą Sądu Apelacyjnego jest dokonanie oceny prawidłowości wydanego postanowienia a nie przeprowadzanie postępowania wyjaśniającego, pozwalającego na ocenę zasadności podjętego w tym zakresie przez Sąd I instancji rozstrzygnięcia.

Z analogicznych względów Sąd Apelacyjny uchylił postanowienie w pkt II względem [REDAKTOWANO]. W piśmie procesowym z dnia 27 czerwca 2022 r. wnosząc o wyłączenie ze składu grupy w/w osoby [REDAKTOWANO] pozwany zwracał uwagę na toczące się wobec niego postępowanie, w którym w dniu 9 marca 2022 r. miał zapaść wyrok. W ocenie Sądu Apelacyjnego to Sąd Okręgowy winien dokonać weryfikacji i ustalenia czy względem [REDAKTOWANO] w istocie toczyło się postępowanie przed Sądem Rejonowym Gdańsk – Południe w Gdańsku pod sygn. akt I C 997/18 oraz ocenić wpływ przedmiotowego postępowania na możliwość uwzględnienia w/w osoby w składzie grupy dochodzącej roszczeń w niniejszym postępowaniu. Dokonywanie ustaleń w tym zakresie po raz pierwszy przez Sąd II instancji pozbawiałoby w/w osobę instancyjnej kontroli prawidłowości wydanego rozstrzygnięcia dotyczącego ustalenia składu grupy.

Ponadto mając na uwadze fakt, że złożone przez [REDAKTOWANO] oświadczenie o wystąpieniu z grupy zostało zaopatrzone podpisem kwalifikowanym a nie własnoręcznym podpisem – Sąd Okręgowy winien zbadać dopuszczalność oraz prawidłowość złożonego w ten sposób oświadczenia woli.

W świetle powyższego na zasadzie określonej w treści art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone postanowienie w pkt II wobec w/w osób. O powyższym orzeczono jak w pkt 2.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy winien zweryfikować, który [REDAKTOWANO] złożył oświadczenie o wystąpieniu z grupy, oraz ustalić dane [REDAKTOWANO] który zdaniem Sądu Okręgowego winien

wchodzić w skład grupy dochodzącej roszczeń w niniejszym postępowaniu. Sąd I instancji powinien nadto ustalić czy względem [REDAKTOWANO] w istocie toczyło się wskazane przez skarżącego postępowanie oraz ocenić jego wpływ na możliwość uwzględnienia w/w osoby w składzie grupy dochodzącej roszczeń w niniejszym postępowaniu. Sąd Okręgowy powinien także zweryfikować prawidłowość i skuteczność oświadczenia woli złożonego przez [REDAKTOWANO]

Przechodząc w dalszej kolejności do omówienia zażalenia pozwanego jako zażalenia dalej idącego należy zgodzić się ze skarżącym, który w ramach wywiedzionego zarzutu naruszenia art. 2 ust. 1 oraz art. 2 ust. 2 u.d.r.p.g. kwestionował zasadność podzielenia przez Sąd I instancji członków grupy na podgrupy.

Niewątpliwie pozwany słusznie podnosił, że dokonanie podziału na podgrupy jest możliwy w sprawach, w których członkowie grup dochodzą w postępowaniu grupowym roszczeń pieniężnych. Ponadto dokonanie takiego podziału jest możliwe wyłącznie w przypadku wskazania takiego podziału przez powoda w pozwie (art. 6 ust. 1 pkt 3 u.d.r.p.g.). W związku z tym, że podgrupa została przewidziana jedynie dla ujednolicania roszczeń pieniężnych, za niedopuszczalne należy uznać tworzenie podgrup przy dochodzeniu innych roszczeń (vide: [REDAKTOWANO] Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Komentarz, wyd. III, Opublikowano: WKP 2018).

W konsekwencji, w sytuacji, w której wywodząc powództwo w niniejszej sprawie powód nie dochodził realizacji roszczeń pieniężnych jak również nie wnioskował o dokonanie powyższego podziału w pozwie podzielenie członków grupy na podgrupy przez Sąd Okręgowy nie było prawidłowe.

Jednakże wbrew odmiennej argumentacji pozwanego, w ocenie Sądu Apelacyjnego uchybienie jakiego dopuścił się Sąd I instancji winno skutkować zaliczeniem członków dwóch podgrup wskazanych w zaskarżonym postanowieniu do jednej grupy – a nie jak postulował skarżący – koniecznością wyłączenia ze składu grupy osób należących do drugiej podgrupy.

Jedynie dla porządku należy wskazać, że jak wskazano w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Okręgowy dokonał podziału na podgrupy dla jasności i przejrzystości składu grupy. W pierwszej grupie zostali wymienieni członkowie grupy, którzy nie dokonywali zmian, modyfikacji pierwotnej umowy kredytu, zaś w podgrupie 2 zostali wymienieni członkowie grupy, którzy zawarli aneks do umowy kredytu.

Wydając postanowienie co do składu grupy, czyli przyznając określonej osobie status członka grupy, sąd powinien porównać roszczenie zgłoszone przez tę osobę z cechami charakteryzującymi grupę, na rzecz której wszczęto postępowanie ([art. 17](#) w zw. z [art. 1](#) u.d.r.p.g.). Zatem roszczenie pojedynczej osoby powinno się mieścić w granicach przedmiotowych roszczenia grupowego, określonego w postanowieniu o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym wydanym na mocy [art. 10 ust. 1](#) w zw. z [art. 1](#) u.d.r.p.g. (zob. postanowienie SO w Warszawie z 23.01.2019 r., [XXIV C 109/16](#), LEX nr 2685110).

W tym miejscu należy wyjaśnić, że inicjując postępowanie w niniejszej sprawie w treści pozwu (pkt 5) Powiatowy Rzecznik Konsumentów wnosił o ustalenie nieistnienia lub nieważności umownych stosunków prawnych wynikających z umów kredytu udzielonego w PLN, a indeksowanego do waluty obcej, niezawierających określenia kwoty kredytu, do której zwrotu zobowiązany jest kredytobiorca a mianowicie zawierających klauzulę przeliczenia kwoty kredytu wyrażonej w PLN według kursu kupna, a następnie kursu sprzedaży waluty obcej, ustalonych jednostronnie przez pozwanego bez wiążących odniesień do wskaźników rynkowych, która to klauzula przeliczenia ma w szczególności następujące brzmienie: *„Do wyliczenia kursów kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielonych przez GE Money Banku S.A. stosuje się kursy złotego do danych walut ogłoszone w tabeli kursów średnich NBP w danym dniu roboczym skorygowane o marżę kupna sprzedaży GE Money Banku S. A.”* ewentualnie ustalenie braku związania członków grupy umowami kredytu udzielonymi w PLN, a indeksowanego do waluty obcej, w zakresie klauzuli przeliczenia kwoty kredytu wyrażonej w PLN według kursu kupna, a następnie kursu sprzedaży, waluty obcej ustalanych jednostronnie przez pozwanego bez

wiązących odniesień do wskaźników rynkowych, która to klauzula przeliczenia ma w szczególności brzmienie cytowane w pkt 5 żądania pozwu” (k. 3).

W świetle powyższego brak jest podstaw do uznania, aby osoby zaliczone przez Sąd Okręgowy do podgrupy drugiej winny zostać wyłączone ze składu grupy. Zakreślona przez powoda podstawa faktyczna powództwa wskazuje na to, że roszczenia członków grupy (zarówno tych wymienionych w podgrupie pierwszej jak i drugiej) oparte są na takiej samej podstawie. Należy zauważyć, że wszyscy członkowie grupy posiadają status konsumentów oraz domagają się ustalenia przesłanek odpowiedzialności pozwanego banku w związku z taką samą podstawą faktyczną żądań tj. zawartymi przez wszystkich członków grupy umowami kredytowymi tego samego rodzaju (zawierającymi klauzule przeliczeniowe ustalone jednostronnie przez pozwanego bank). Jednocześnie w sformułowanym pozwie brak jest odniesienia do sposobu realizacji/wykonywania umowy. Stąd też ewentualne różnice pojawiające się na tym tle w odniesieniu do poszczególnych członków grupy nie stanowią przyczyny warunkującej konieczność wyłączenia określonych osób ze składu grupy. Ponadto zawarcie aneksu do umowy nie wyklucza możliwości ustalenia nieważności tych umów w pierwotnej wersji. Nie sprawia zatem, aby powodowie wymienieni przez Sąd Okręgowy w drugiej podgrupie nie spełniali cech charakteryzujących grupę.

W świetle powyższego na zasadzie określonej w treści art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w pkt 1 a sentencji postanowienia.

Z powyższym wiązał się podniesiony przez pozwanego zarzut naruszenia treści art. 17 ust. 1 zd. 1 w zw. z art. 1 ust. 2 u.d.r.p.g. polegający na bezzasadnym w ocenie pozwanego uwzględnieniu w składzie grupy osób, które spłacały kredyt bezpośrednio w CHF lub zawarły aneksy dotyczące zasad ustalania kursów walut, pomimo, że okoliczności te potwierdzają w szczególności wolę utrzymania indeksacji kredytów do CHF, co w ocenie skarżącego pozostaje w sprzeczności z żądaniami pozwu ustalenia nieistnienia lub nieważności umów kredytu.

Wbrew argumentacji skarżącego zawarcie aneksu do umowy o kredyt

nie jest równoznaczne z wyrażeniem przez konsumenta świadomej woli na kontynuowanie wykonania umów kredytu przy doprecyzowaniu zasad ustalania kursu wymiany walut. Zgoda na kontynuowanie umowy musiałaby zostać wyrażona przez konsumentów wprost, nie można jej domniemywać. Zawarcie aneksu do umowy o kredyty nie sprawia zatem, aby sytuacja faktyczna stanowiąca podstawę dochodzonych roszczeń w przypadku podmiotów, które w późniejszym czasie zawarły aneks do umowy o kredyt była odmienna wobec pozostałych podmiotów dochodzących roszczeń w postępowaniu grupowym. Nie jest to zatem okoliczność warunkująca uznanie, aby osoby, które zawarły aneks nie spełniały wszystkich cech charakteryzujących grupę. W pewnym okresie (od daty zawarcia umowy do dnia zawarcia aneksu) były związane umową w jej pierwotnej wersji, a zatem były narażone na działanie kwestionowanych w pozwie klauzul. Zatem również ich roszczenie mieści się w granicach przedmiotowych roszczenia grupowego określonego pozwem.

Wymaga podkreślenia, że relewantnym dla oceny tego, czy dane postanowienie umowy jest niedozwolone (art. 385¹ § 1 k.c.) jest stan z chwili zawarcia umowy (art. 385² k.c., zob. także uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019/1/2), żadne zatem późniejsze zdarzenia nie mogą mieć wpływu na tę ocenę.

W konsekwencji również podnoszona przez skarżącego okoliczność odnosząca się do spłacania przez część kredytobiorców kredytu bezpośrednio w CHF (tj. okoliczności odnoszące się do sposobu realizacji umowy) nie może wpływać na ocenę spełnienia przez członków grupy przesłanki jednakowości podstawy faktycznej powództwa. Należy stanowczo podkreślić, że w sformułowanym pozwie nie przedstawiono szczegółowych okoliczności związanych ze sposobem wykonywania umów przez poszczególnych członków grupy - w szczególności nie wskazano w jakiej walucie umowy przez kredytobiorców de facto były spłacane jak również nie wskazano okresu obowiązywania przedmiotowych umów. Brak jest zatem podstaw do uznania, aby sposób realizacji (wykonania) umowy – tj. okoliczność zawarcia aneksu do umowy czy waluta w jakiej spłacany był kredyt stanowił okoliczności, które winno się brać pod uwagę dokonując weryfikacji czy poszczególne

osoby spełniają cechy członka grupy. Nie są to elementy podstawy faktycznej zakreślonej pozwem wniesionym w niniejszym postępowaniu.

Odnosząc się do kolejnych zarzutów pozwanego należy zgodzić się ze stanowiskiem wyrażonym przez skarżącego, że w realiach omawianej sprawy doszło do naruszenia treści art. 2 ust. 3 u.d.r.p.g. oraz art. 189 i art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 24 ust. 1 u.d.r.p.g. Sąd I instancji niezasadnie uznał, że przedmiotem żądania w niniejszej sprawie jest ustalenie odpowiedzialności w rozumieniu art. 2 ust. 3 u.d.r.p.g., w sytuacji, gdy żądanie pozwu w niniejszej sprawie nie dotyczy ustalenia odpowiedzialności w rozumieniu przywołanej powyżej regulacji, a ustalenia nieistnienia lub nieważności umów kredytu. Jednakże uchybienie jakiego dopuścił się Sąd I instancji z uwagi na jego drobny charakter nie warunkuje konieczności zmiany postanowienia w kierunku postulowanym przez skarżącego.

Wymaga wyjaśnienia, że w granicach przewidzianych w [art. 1 ust. 2](#) u.d.p.g. w postępowaniu grupowym możliwe jest dochodzenie roszczeń pieniężnych ([art. 2 ust. 1](#) u.d.p.g.) oraz niepieniężnych ([art. 2 ust. 2](#) u.d.p.g.). Zgodnie z [art. 2 ust. 3](#) u.d.p.g. ograniczenie powództwa do żądania ustalenia odpowiedzialności jest dopuszczalne "w sprawach o roszczenia pieniężne". Unormowanie tego przepisu dotyczy sytuacji, w której członkowie grupy kierują wobec pozwanego w istocie roszczenia pieniężne, niemniej jednak ich ujednolicenie, zgodnie z [art. 2 ust. 1](#) u.d.p.g., nie jest możliwe i dlatego zakres aktywności sądu w postępowaniu grupowym musi zostać ograniczony do ustalenia pewnych okoliczności istotnych dla dochodzonych roszczeń pieniężnych. Stąd też zarówno [art. 2 ust. 1](#), jak i [art. 2 ust. 3](#) u.d.p.g., posługują się identycznym określeniem - "w sprawach o roszczenia pieniężne".

Tymczasem roszczenie wywiedzione przez stronę powodową w niniejszym postępowaniu nie ma charakteru pieniężnego, albowiem strona powodowa w ramach niniejszego procesu nie domaga się zapłaty od pozwanego żadnych świadczeń. W skierowanym do Sądu pozwie strona powodowa domaga się jedynie ustalenia nieistnienia lub nieważności umownych stosunków prawnych wynikających z umów kredytu udzielonego w PLN, a indeksowanego do waluty obcej.

O ile zatem należy zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego wyrażonym w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, że pojęcie "odpowiedzialności pozwanego" na gruncie art. 2 ust. 3 ustawy z 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym ma swoiste, autonomiczne znaczenie, inne niż w art. 318 k.p.c., jak również inne niż w art. 189 k.p.c., zdeterminowane przede wszystkim celem i funkcjami postępowania grupowego, jako postępowania szczególnego, mającego ułatwić i usprawnić rozwiązywanie konfliktów, w które zaangażowana jest duża liczba osób (zobacz także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2015 r. sygn. akt I CSK 533/14, LEX 1648177) o tyle powyższy pogląd nie zachowuje aktualności na gruncie omawianej sprawy, albowiem w ramach wywiedzionego powództwa powód nie dochodzi realizacji roszczenia pieniężnego. Strona powodowa domaga się jedynie stwierdzenia (ustalenia) nieistnienia określonego stosunku zobowiązaniowego. Dopuszczalność wszczęcia postępowania w niniejszym przypadku znajduje zatem oparcie w regulacji zawartej w art. 1 ust. 2 u.d.p.g. zgodnie z którą ustawa ma zastosowanie (...) w odniesieniu do roszczeń o ochronę konsumentów także w innych sprawach.

W świetle powyższego należy uznać, że roszczenie wywiedzione przez powoda znajduje oparcie w treści art. 189 k.p.c. w zw. z art. 385¹ k.c.

Niezależnie od powyższego nie sposób podzielić argumentacji pozwanego jakoby okoliczności związane ze współuczestnictwem procesowym, które zdaniem pozwanego zachodzi po stronie niektórych członków grupy (którzy zawarli umowy o kredyt wspólnie z innymi osobami) stanowiła okoliczność uzasadniającą wyłączenie ich ze składu grupy.

W konsekwencji wywiedzione przez pozwanego zarzuty naruszenia treści art. 17 ust. 1 u.d.r.p.g. w zw. z art. 189 k.p.c. w zw. z art. 24 ust. 1 u.d.r.p.g. oraz naruszenia treści art. 17 ust. 1 u.d.r.p.g. w zw. z art. 72 § 2 k.p.c. w zw. z art. 24 ust. 1 u.d.r.p.g. okazały się chybione.

Wymaga wyjaśnienia, że współuczestnictwo konieczne stanowi kwalifikowany rodzaj współuczestnictwa materialnego. Wiąże się z koniecznością występowania kilku podmiotów po stronie powodowej lub pozwanej, ze względu na przysługującą im wspólną legitymację do

dochodzenia roszczeń lub do łącznej obrony swych praw. Postępowanie może się toczyć łącznie z udziałem kilku podmiotów, przy czym kumulacja podmiotowa w procesie wynika z przyczyn niezależnych od woli stron. Udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy w konkretnym wypadku występuje współuczestnictwo konieczne, wymaga analizy spornego stosunku prawnego od strony prawa materialnego oraz rozważenia, czy stroną w procesie muszą być wszystkie osoby wchodzące w skład strony stosunku materialnoprawnego lub wszystkie podmioty wspólnego obowiązku, czy też mogą być to tylko niektóre z nich.

Współuczestnictwo, które nie jest konieczne, ma charakter dowolny. Występuje ono wówczas, gdy z istoty stosunku wynika, że w charakterze strony mogą, lecz nie muszą wystąpić wszystkie podmioty danego stosunku. Kumulacja podmiotowa jest wówczas wynikiem swobodnej woli powoda. (vide: Wiśniewski Tadeusz (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1–366, Opublikowano: WKP 2021)

Współuczestnictwo konieczne może wynikać z istoty stosunku prawnego lub z przepisu ustawy. W pierwszym wypadku konieczność łącznego występowania w procesie wiąże się z istnieniem łącznej legitymacji procesowej, tj. wynika z samej istoty konkretnego stosunku prawnego.

Ustawowa definicja współuczestnictwa koniecznego sugeruje możliwość jego wystąpienia wyłącznie po stronie pozwanej. Współuczestnictwo konieczne może mieć także charakter czynny. W doktrynie zakres współuczestnictwa koniecznego po stronie powodowej wywołuje wątpliwości (bliżej zob. S. Włodyka, *Współuczestnictwo konieczne w procesie cywilnym*, SC 1967/10, s. 105 i n.). W praktyce czynne współuczestnictwo konieczne występuje rzadko, np. z powództwa współtwórców wynalazku czy w postępowaniu, w którym strony zmierzają do zachowania wspólnego prawa współwłaścicieli. (Ereciński Tadeusz (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Postępowanie rozpoznawcze, wyd. V Ereciński Tadeusz (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Postępowanie rozpoznawcze, wyd. V, Opublikowano: WK 2016)

Współuczestnictwo konieczne może wynikać z wyraźnego przepisu ustawy lub z istoty stosunku prawnego poddawanego pod osąd w sprawie. Współuczestnictwo konieczne zachodzić będzie więc także wówczas, gdy z istoty spornego stosunku prawnego wynikać będzie, że sprawa musi zostać jednolicie rozstrzygnięta wobec wszystkich jego stron, chyba że podmiotom tym została przyznana wyraźnie samodzielność działania. Wskazuje się, że współuczestnictwo konieczne wynikające z istoty stosunku prawnego ma zarazem charakter współuczestnictwa jednolitego (art. 73 § 2 k.p.c.). Zatem chodzi o takie sytuacje, gdy wyrok będzie dotyczyć niepodzielnie wszystkich współuczestników. (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 21 grudnia 2018 r. I ACa 340/18, LEX nr 2668076)

W ocenie Sądu Apelacyjnego występujące po stronie uwzględnionych w składzie grupy kredytobiorców, którzy zawarli umowę o kredyt wspólnie z innymi kredytobiorcami współuczestnictwo niewątpliwie ma charakter materialnego, ale nie jest współuczestnictwem koniecznym.

Należy zgodzić się z poglądem wyrażonym przez Sąd I instancji, że legitymację procesową w żądaniu ustalenia nieważności umowy w trybie art. 189 k.p.c. przysługuje każdemu kredytobiorcy, niezależnie od tego czy zawarli umowę o kredyt wspólnie z innymi współkredytobiorcami. Istnienia współuczestnictwa koniecznego w tym przypadku nie sposób wyprowadzać z istoty stosunku prawnego jakim jest powództwo o ustalenie. Również konieczność wyrażenia przez kredytobiorcę świadomej zgody na stwierdzenie nieważności umowy nie warunkuje konieczności takiego uznania.

Za chybiony należało uznać także podniesiony przez pozwanego zarzut naruszenia treści art. 11 ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 17 ust. 1 zd. 1 u.d.r.p.g.

W ocenie Sądu Apelacyjnego możliwość złożenia oświadczenia o przystąpieniu do grupy przed publikacją ogłoszenia o wszczęciu postępowania grupowego jest dopuszczalna i prawnie skuteczna.

Wymaga zauważyć, że mimo, iż ustawa o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym regulując kwestie temporalnego okresu przystąpienia do grupy wprost odnosi się jedynie do dwóch momentów – tj. do okresu poprzedzającego datę złożenia pozwu oraz do okresu wskazanego

w ogłoszeniu o wszczęciu postępowania grupowego - nie sposób zgodzić się ze skarżącym, aby były to jedyne momenty, w których osoby mogły deklarować chęć członkostwa w grupie. Taka interpretacja omawianej regulacji pozostawałaby w sprzeczności z istotą postępowania grupowego, którego celem jest zapewnienie możliwości kumulacji w jednym postępowaniu wielu roszczeń, które cechuje więc o charakterze podmiotowym i przedmiotowym. Postulowane przez pozwanego ograniczenie czasowe stanowiłoby swoiste utrudnienie we wstępowaniu do sprawy nowych podmiotów.

Należy zgodzić się z Sądem I instancji, że z uwagi na fakt, że cytowana ustawa określa jedynie skutek zgłoszenia członkostwa w grupie po upływie terminu wskazanego w ogłoszeniu o wszczęciu postępowania grupowego (art. 11 ust. 5 ustawy) – wskazując, że jest to niedopuszczalne - brak jest podstaw, aby wyciągać tożsame konsekwencje względem osób, które złożyły oświadczenie o przystąpieniu do grupy przed opublikowaniem ogłoszenia - skoro taki skutek nie wynika wprost z ustawy.

W wywiedzionym zażaleniu pozwany zwracał nadto uwagę na niezasadne uznanie za konsumentów niektórych członków grupy tj. osób prowadzących działalność gospodarczą w nieruchomości, której nabycie zdaniem skarżącego było celem udzielonego kredytu (osoby wymienione przez pozwanego w załącznikach nr 4 i 6 do pisma przygotowawczego pozwanego z dnia 10 czerwca 2019 r.) oraz osób prowadzących działalność gospodarczą lub zawodową w zakresie udzielania lub pośredniczenia w udzielaniu kredytów hipotecznych (osoby wskazane w załączniku nr 8 do pisma pozwanego z dnia 10 czerwca 2019 r. oraz w załączniku nr 25 do odpowiedzi na pozew). Z powyższym wiązał się wywiedziony przez pozwanego zarzut naruszenia art. 233 § 1 oraz art. 244 § 1 k.p.c. w zw. z art. 24 ust. 1 u.d.r.p.g. a także art. 33 zd. 1 i art. 38 ust. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (odpowiednio art. 16 ust. 1 zd. 1 i art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorców) w zw. z art. 234 k.p.c. w zw. z art. 24 ust. 1 u.d.r.p.g.

W kontekście powyższego należy zauważyć, że kwestie związane z

dowodzeniem przynależności określonej osoby do grupy ustawodawca uzależnił od tego, czy dochodzone w postępowaniu grupowym roszczenie jest roszczeniem pieniężnym, czy też niepieniężnym. Niezależnie jednak od jego rodzaju, ciężar dowodzenia przynależności do grupy należy zawsze do jej reprezentanta. Ustawodawca złagodził jedynie zakres dowodzenia przynależności określonej osoby do grupy, w przypadku dochodzenia w postępowaniu grupowym roszczeń niepieniężnych - w tym przypadku wystarcza uprawdopodobnienie przynależności określonej osoby do grupy (art. 16 u.p.g.). Pozwanego obciąża natomiast udowodnienie faktów tamujących i niweczających roszczenie powoda, a zatem faktów, które uzasadniają jego zarzuty przeciwko niemu.

W tym miejscu należy wyjaśnić, że zawarta w art. 22¹ k.c. definicja konsumenta łączy kryterium podmiotowe i przedmiotowe, wskazując, że za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Status osoby fizycznej jako konsumenta wyznaczany jest w ramach konkretnej czynności prawnej dokonywanej z przedsiębiorcą z uwzględnieniem jej rodzaju i celu. Ta sama osoba może zostać uznana za konsumenta w ramach pewnych transakcji, a za przedsiębiorcę w ramach innych (tak TSUE m.in. w wyrokach z 3.07.1997 r., [C-269/95](#), Benincasa, EU:C:1997:337, pkt 16; z 20.01.2005 r., [C-464/01](#), Gruber, EU:C:2005:32, pkt 36; z 25.01.2018 r., [C-498/16](#), Schrems, EU:C:2018:37, pkt 29). O statusie konsumenta nie decyduje fakt, czy dana osoba prowadzi działalność gospodarczą lub zawodową, ale to, czy dokonana przez nią czynność prawna pozostaje w bezpośrednim związku z tą działalnością.

Istotne wątpliwości dotyczące ustalenia statusu konsumenta powstają w wypadku, gdy osoba fizyczna ubiegająca się o ten status prowadzi działalność gospodarczą lub zawodową, a czynność prawna zdziałana przez nią z innym przedsiębiorcą może być uznana za związaną z prowadzoną przez tę osobę działalnością gospodarczą (zawodową). Przepis art. 22¹ posługuje się w tym wypadku dość nieostrym kryterium braku bezpośredniego związku pomiędzy działalnością gospodarczą lub zawodową

prowadzoną przez konsumenta a dokonaną przez niego czynnością prawną. Dopuszcza więc istnienie związku pośredniego.

Brak bezpośredniego związku czynności prawnych konsumenta z działalnością gospodarczą lub zawodową jest najistotniejszym i najbardziej charakterystycznym elementem pojęcia konsumenta.

W tym miejscu należy wyjaśnić, że aktualni członkowie grupy wymienieni przez pozwanego w załączniku nr 4 i 6 do pisma przygotowawczego pozwanego z dnia 10 czerwca 2019 r. to: [REDACTED]

W ocenie Sądu Apelacyjnego w sytuacji, w której z treści łączących w/w osoby z pozwanym bankiem umów o kredyt [REDACTED]

[REDACTED] nie wynika, aby celem zawarcia umów o kredyt było pozyskanie środków finansowych na zakup/budowę nieruchomości w celu prowadzenia w niej działalności gospodarczej należy przyjąć, że pozwany nie wykazał istnienia bezpośredniego związku pomiędzy zawarciem umów o kredyt w prowadzoną przez w/w osoby działalnością gospodarczą. Okoliczność, iż z danych zawartych w CIDG wynika, że aktualnie w/w osoby wykonują działalność w lokalu/budynku nabytym za środki pozyskane z udzielonego kredytu co najwyżej może świadczyć o występowaniu pośredniego związku – co nie pozbawia wymienionych powyżej osób statusu konsumenta w niniejszym postępowaniu. Sama okoliczność wykonywania działalności gospodarczej we w/w nieruchomościach nie deprecjonuje zasadności uznania, że środki pozyskane z zawartych umów o kredyt miały być przeznaczone na potrzeby prywatne kredytobiorców np. zabezpieczać ich potrzeby mieszkaniowe. W konsekwencji nie sposób przyjąć, aby na obecnym etapie postępowania pozwany zaoferował Sądowi wystarczający materiał dowodowy pozwalający na powzięcie w tym zakresie odmiennych wniosków.

Odnosząc się w dalszej kolejności do aktualnych członków grupy,

wymienionych przez pozwanego w załączniku nr 25 do odpowiedzi na pozew jako osób prowadzących działalność gospodarczą lub zawodową w zakresie udzielania lub pośredniczenia w udzielaniu kredytów hipotecznych należy wskazać, że powyższe dotyczy następujących osób: [REDACTED]

Mimo, iż w dacie zawierania umowy o kredyt [REDACTED] był zatrudniony w - GE Money Bank S. A. jako kierownik sprzedaży na podstawie umowy o pracę [REDACTED], z § 2 umowy o kredyt zawartej pomiędzy w/w a pozwanym wynika, że kredyt przeznaczony jest na pokrycie części ceny samodzielnego lokalu mieszkalnego.

Odnosząc się w dalszej kolejności do osoby [REDACTED] wymaga zauważyć, że z treści zapisów zawartej przez niego umowy o kredyt [REDACTED] wynika, że udzielony kredyt przeznaczony jest na cele konsumpcyjne kredytobiorcy w kwocie 20 000 zł oraz spłatę innych zobowiązań kredytobiorcy.

W przypadku [REDACTED] udzielony kredyt przeznaczony był na pokrycie części kosztów zakupu nieruchomości mieszkalnej.

Analogicznie rzecz ma się w przypadku [REDACTED] albowiem z § 2 umowy o kredyt wynika, że kredyt przeznaczony był na cele konsumpcyjne kredytobiorcy oraz na spłatę wskazanych w umie zobowiązań finansowych kredytobiorcy.

Z kolei aktualnie członkowie grupy wskazani przez pozwanego w załączniku nr 8 do pisma przygotowawczego pozwanego z dnia 10 czerwca 2019 r. pozew jako osoby prowadzące działalność gospodarczą lub zawodową w zakresie udzielania lub pośredniczenia w udzielaniu kredytów hipotecznych to: [REDACTED]

W § 1 ust. 2 umowy o kredyt [REDACTED] wskazano [REDACTED] że kredyt przeznaczony jest na pokrycie części kosztów zakupu nieruchomości mieszkalnej opisanej szczegółowo w § 3 ust. 1 w kwocie [REDACTED] oraz na pokrycie części kosztów remontu nieruchomości w kwocie [REDACTED]

W przypadku [REDAKTOWANE] z treści zapisów umowy o kredyt [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] również wynika, że kredyt przeznaczony jest na pokrycie części kosztów zakupu nieruchomości opisanej szczegółowo w § 3 ust. 1 zwanej dalej „nieruchomością” w kwocie [REDAKTOWANE] oraz na pokrycie części kosztów budowy domu mieszkalnego zwanego dalej domem na działce gruntu opisanej w § 3 ust. 1 .

Mając na uwadze przywołane powyżej zapisy umów, które wyraźnie wskazują na zawieranie umów kredytowych w celu realizacji przedsięwzięć o charakterze prywatnym, niezwiązanych z wykonywaną pracą brak jest podstaw, aby odmówić w/w osobom statusu konsumenta. W związku z powyższym spełniają oni cechy warunkujące zaliczenie ich do członków grupy dochodzących roszczeń w niniejszym postępowaniu.

Podkreślenia wymaga, że dla przyjęcia, iż roszczenia osób przysługujących do grupy są oparte na jednakowej podstawie faktycznej nie mają znaczenia podnoszone przez pozwanego okoliczności odnoszące się do cech osobistych członków grupy. Okoliczność zatrudnienia w określonym miejscu nie zmienia faktu, że w/w osoby również posiadały status konsumenta oraz zawarły umowę zawierającą kwestionowaną przez członków grupy klauzulę umowną.

Na obecnym etapie postępowania pozwany nie zdołał nadto wykazać, aby działalność zawodowa w/w członków grupy sprawiała, aby podpisując umowę o kredyt członkowie mieli świadomość ryzyka związanego z oferowanym produktem, posiadali wiedzę o realnej wysokości kredytu czy poszczególnych rat, które będą zobowiązani spłacać. Nie sposób zatem przyjąć, aby sytuacja w/w podmiotów różniła się od sytuacji innych członków grupy.

W świetle powyższego Apelacyjny oddalił zażalenie pozwanego w pozostałym zakresie. O powyższym orzeczono na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. jak w punkcie 5 sentencji postanowienia.

Odnosząc się w dalszej kolejności do zażalenia powoda należy zauważyć, że w wywiedziony zażaleniu skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego postanowienia w pkt II i nadanie statusu członka grupy osobom w treści zażalenia. Jednakże po wywiedzeniu środka zaskarżenia

część osób, o których zaliczenie do grupy wnioskował skarżący złożyły oświadczenie o wyjściu z grupy. Powyższe dotyczy [REDAKTOWANE]
[REDAKTOWANE]
[REDAKTOWANE]

W związku z powyższym rozpoznanie zażalenia w zakresie dotyczących w/w osób stało się bezprzedmiotowe. Należało więc w tym zakresie umorzyć postępowanie zażaleniowe na mocy art.355kpc w zw. z art.397§3kpc o czym orzeczono w pkt 3 postanowienia.

W dalszej kolejności należy zgodzić się ze stanowiskiem powoda, że mimo, iż zapisy umów [REDAKTOWANE]
[REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE] różnią się od zapisów zawartych w umowach pozostałych członków grupy, ich istota de facto pozostaje taka sama. Nie przesądzając w tym miejscu o zasadności wywiedzonego powództwa wstępna analiza zapisów zawartych w § 17 ust. 5 umów kredytowych w/w osób przemawia za uznaniem, że konstrukcja zastosowana do ustalania wysokości marży kupna i sprzedaży była podobna jak w sytuacji pozostałych członków grupy. Sąd Apelacyjny nie podzielił przy tym poglądu wyrażonego przez Sąd I instancji, aby przedmiotowe zapisy opisywały w szczegółowy sposób ustalania marży kupna i sprzedaży. W świetle powyższego w/w osoby spełniają cechy członka grupy określone w pozwie, albowiem wstępna analiza treści umów pozwala na uznanie, że również w ich przypadku zapisy umowy nie pozwalały na ustalenie wysokości kredytu oraz wysokości poszczególnych rat do których spłaty zobowiązani zostali w/w kredytobiorcy. Powyższe pozwala na konstatację, że roszczenia w/w osób są oparte na tej samej lub takiej samej podstawie faktycznej co roszczenia pozostałych członków grupy.

W świetle powyższego na zasadzie określonej w treści art. art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. orzeczono jak w pkt I. c sentencji postanowienia.

W pozostałym zakresie zażalenie powoda okazało się niezasadne. Mając na uwadze fakt, iż w treści pozwu (k. 4) uzasadniając zasadność wywiedzonego roszczenia powód wskazał, iż „Członkami grupy w niniejszym pozwie zbiorowym są konsumenci, którzy w latach 2005-2008 zawarli

umowę kredytową ...” Sąd I instancji zasadnie uznał, że osoby, które zawarły umowę w innym czasookresie nie spełniają cech członka grupy, który może dochodzić roszczeń w niniejszym postępowaniu, albowiem podstawa faktyczna wywiedzonego roszczenia w ich przypadku pozostaje inna.

W konsekwencji na zasadzie określonej w treści art. art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. orzeczono jak w pkt 4 sentencji postanowienia oddalając zażalenie powoda w pozostałym zakresie.

Na zasadzie określonej w treści art. 108 § 1 kpc Sąd Apelacyjny nie orzekł w przedmiocie kosztów postępowania zażaleniowego, albowiem rozstrzygnięcie w tym zakresie winno znaleźć się w orzeczeniu kończącym sprawę.

SSA Elżbieta Milewska - Czaja

